

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПІСЬ У БРАЗИЛІї

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

Східна Галичина.

(Чеський голос).

Під сим написом містить пражська „Трібуна“ передовицю дня 23 вересня с. р.:

Чотири літ від покінчення війни істнує в Европі держава, яка не має трівалих границь. Між тим, коли змаганням кожного іншого народу було свій край як найшвидше закріпiti границями проявляли Поляки змагання зовсім іншого роду. Границі визначені Польщі мировою конференцією видалися їм за малі, щоби призвати їх дефінітивними. Повних три роки по відбудованих своїх держав працювали польські голови над далекосяглими концепціями, та сили провели велич своєї вітчини, якої історичні границі з XVII. стол. повиннося відновити.

На організаційну й консолідаційну працю в Польщі була ще пора. Варшава не старалася вщіпити народові думку про систематичну й творчу працю, але розбуджувала в ньому ідеї великої й виховувала його в романтизмі. Ще до минулого року не мало польське громадянство важнішого діла, ніж любуватися поглядом на великанські мапи, закриваючи майже кожде виставове вікно, а унагляднюючи

Нині Польща вже частинно вилічилася зі свого романтизму, а згадала на коротку минувшину, не мілу навіть найбільшим її патріотам. Поляки зачинають розуміти, що романтична політика відтягнула їх від необхідної праці й опізнала внутрішній розвиток їх краю. Хронічна кріза економічна й політична є одним з найтяжких наслідників польської легкодушності.

Польща вправді розширила свої граници на десятки тисяч квадратових кільометрів, однака позбулася спокою й добробуту, а цього її найбільше потреба з поміж європейських держав. Своєю політикою витворила умови далекосяглих конфліктів з сусіднimi краями й народами, яких відношення супроти освобожденої Польщі наповнене на довгі часи почуванням недовіри, багато ненависті. Маємо на думці передовім взаємини Польщі до західних Українців, які негайно після розвалу Австро-Угорщини взялися вельми інтенсивно будувати у Сх. Галичині самостійну республіканську державу. Хто знає галицьких Українців, той знає, що се нарід, якого культура не багато відрізняє від польської. Доказали се вони притворенню власної держави, коли вспіли скоро зорганізувати здисципліновану армію й управильнити

культурна організація західної України. Європа повинна би оцінити ту працю, бодай нині, коли східно-галицька територія під польським режимом перемінилась в Македонію.

Українці у Сх. Галичині творять компактну масу й не можна їх в розумінні державної або міжнародної політики вважати народною меншиною польської держави. Великі держави вже чотири роки не признають претенсій Польщі до сеї території — а через се, що Найвища Рада проголосила польську окупаційну адміністрацію провіоричною, змінила в Українців переконання, що їх недобровільне пожиття з Польщею не потріває довго. На цих психольогічних підставах і на свідомості, що Поляки заняли Східну Галичину на свою шкоду й проти волі великих держав, витворився стан, який нам позволяє прирівняти Східну Галичину з Македонією або бурливою Ірландією.

На дніх оголосила варшавська влада окремий статут, який надає Східній Галичині певного рода автономію. Вчинила се тому, що б'ється вирішення Союза Народів, який може вирішити про долю західно-української території інакше, ніж по думці польських бажань. Українське населення висловилося

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
Для Галичини 2.50 дол.
Для України 2.50 дол.
Для п. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainianos no Brazil.

Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 від стиха. Більші по 200 рс всякі оголошення платяться з гори.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми Українці до економії
В нас є сила Розарів!

Не роздучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

дів, легалізувала стан витворений насильством проти інтенцій мирів договорів то ми переконані, що сповнююємо лише добре діло для мира.

Думаємо, що становище чеського народу до спору польсько-українського мусить бути таким самим, яким було становище Паляцького й Рігра у Кромеріжському соймі, де наші представники огністими словами боронили Українців перед спробами західно-галицьких Поляків заперечити тодішнім Русинам право східно-галицького самоурядування. Паляцький добре радив тоді Полякам, щоби у власному інтересі й в інтересі славянської демократії не легковажили значіння українського народу, який скоро доросте до свого великого завдання в Європі, мабуть найважливішого між Славянами.

Загальне повстання у Сх. Галичині.

Ціла Галичина стала в огні отвертого всенародного повстання проти ляцьких насильників. Скінчилася епоха нічних підпалів і таємних висаджувань; народ, з оружем в руці, ставув до отвертого бою, щоб прогнати відвічного

твірчу працю, ньому ідеї великої та виховувала його в романтизмі. Ще до минулого року не мало польське громадянство важнішого діла, ніж любуватися поглядом на великанські мапи, закриваючи майже кожде виставове вікно, а унагляднюючи польську велич і славу з часів Владислава IV. — Урядова Варшава не була ні трохи скромнішою від провінції. Віддалася зовсім пристраси великої і вже в р. 1919 післала своїй війська до Сх. Галичини, щоби поширити своє панування на сю чужу країну. Хоробрій генерал Галер, ведучи польські легіони проти Українців, занятих тоді вповні внутрішньою організацією української держави, заспокоїв своєю побідою на якийсь часок безмірні бажання Поляків, — а ті вже в р. 1920 переводять в діло другу концепцію, себто йдуть походом на Київ, колишню політичну ціль варшавських королів.

райців, той знає, що се належить до культури не багато низча від польської. Доказали се вони притворенню власної держави, коли вспіли скоро зорганізувати здисципліновану армію й управильнити залишну комунікацію в такій мірі, в якій не було того тоді навіть у нас в Чехословаччині. Вибраний народний сойм західно-український посвятився цілком пацифікаційним і законодатним задачам. Сх. Галичина була понад три роки тереном завзятих боїв, а її населення принесло в жертву світовій війні майже стільки майна і життя, що нарід сербський і бельгійський. Коли візьмемо під увагу, в якому збідованому стані знаходилася Сх. Галичина по війні, то мусимо ствердити, що тільки люді повні пожертвовання, що люблять свій народ і край, могли в девятиріччя створити так велике й подиву гідне діло, як пацифікація й адміністрацій-

тономію. Вчинила се тому, що біття вирішення Союза Народів, який може вирішити про долю західно-української території інакше, ніж по думці польських бажань. Українське населення висловилося однаке проти автономії, а його заступники в Женеві заявили Союзові Народів, що не приймають спроб Польщі визначувати державно-правне становище Східної Галичини. Польські представники заперечують за границею силу українського опору, та проте не мають відваги запропонувати вирішення східно-галицького питання шляхом плебісциту.

Стараємося жити з Польщею в згоді й уникамо всього, що може глоб попсувати чесько-польські взаємовідносини. Коли ж ми боронимо мимо того права міліонів галицьких Українців, і коли не хочемо, щоб установа, якою є Союз народа

— «»—
Телеграма з Берліна з дня 26. жовтня доносить:

Ціла Східна Галичина находитися в стані загального повстання проти ляцької влади, як це подають наспівіші до часописів телеграмами.

Армія українських повстанців числиль 10.000 добре озброєних жовнірів. Ця армія є заохочена в машинові кріси, бомби, ручні гранати і літаки. Сила армії постійно зростає і вона є готова до бою

Сагайдачний

(Історична повість.)

8

— Добре, заплачу й невольницької — і старий, налаштувши свою ліру підстроїв ї та, підвішивши в гору свої давні випалені очі, заспівав щось сумне сумне та болюче.

Невольники перехрестилися. Вони мимоволі поглядали на свої кайдани, на сиру спирію ремінну і плакали.

Нараз і сам сліпий співець замовків, ліра його упала, а він, закривши лице руками, заплакав, як і його слухачі.

— Нічого, нічого, діточки — сказав він нарешті — потерпіть ще кришечку. Може й до нас Сагайдачний з козаками прибуде.

Сагайдачний мимоволі здрігнувся, почувши своє ім'я. Йому навіть здавалося, від радості не то від переляку.

— Та щось нічого про козаків не чути на морі — тихо сказав хтось.

— А може й почуємо.

— Дай то, Господи.

— Прийдуть! — глухо, але твердо неволі? трівожно спітав сліпець.

— Всі стрепенулися... отидаються...

— Мати Божа!... Хто се сказав — шепочуту між собою невольники.

— Мов з води щось гукнуло.

— А може з неба.

— З неба, діти, з неба — ствердив сліпець.

Але тут налетіли на невольників турецькі приставники. Досі вони силili в холодку, пили каву з маленьких чашечок та курили довгі люльки, а тепер вони скінчили свій кейф (неробство) і треба було показувати купцям товар. Бичами пігнали вони невільників на другий бік ринку.

Сагайдачний і Олексій Попович, вибравши відповідну хвилину, підійшли до сліпця.

— Добриден, Опанасовичу! — тихо сказав Олексій Попович.

Сліпець стрепенувся.

— Хто знає тут Опанасовича? — спітав він трівожно.

— Се я, Олексій Попович.

Сліпець трохи не крикнув — не то

Олексієчку! Ріднесенький мій!...

Олексій Попович положив у чашку сліпця срібну монету і тепер, нахиливши ся, мов собі шукав решта в мідиках.

— Олексієчку! Та хиба-ж ти знову в

— Ні, дідуся... Се батько Сагайдачний

прийшов невільників визволити і я з ним, жал даї.

— Сагайдачний!... Матінко Божа...

— Я тут, старче Божий — тихо обізвався кошовий, теж нахилився до чашки. — Козаки на морі.

— Господи! — радісно перехрестився сліпець.

— А Санджакова бранка Хвеся ще жива? — питав Сагайдачний за свою хрещену донечку.

— Живенька, здоровенька, пане гетьмане, дай ій Господи щастя та здоровля.

— Ще не потурчилася, не побусурманілась?

— Бог милостивий, пане гетьмане.

— І ти до неї ходиш, старче?

— Та иноді буваю: вона, дай ій Господи, мене старого жалує.

— А за Україною скучає?

— Та скучає, бідна.

— Та скажи їй, старче, що ми її визволимо з неволі. Нехай тільки вона від свого пана санджака, баші турецького ключі містові добуде та браму нам відмінне.

Слухаючи те все, старий сліпець, аж дріжав від щастя. Тут Сагайдачний!... Сам Сагайдачний, одного імені котрого бояться Турки й Татари!

— Скажу, скажу Хвесі... піду зараз до неї — мурмогів він.

— А Сагайдачний і Олексій Попович пі-

X.
Ще за світла щасливо вернулися наші козаки до війська дізнавшися про все, про що було треба дізнатися.

Наступила ніч. Темною пеленою розкинулася над таким же темним морем, укрите зірками. Все довкола в мраці, все спить — і море, що ледве плещеться в берег, і гори, і місто, заколисане noctю.

Не спали тільки козаки, приготовлюючися до бою: обглядали зброю, робили набій, розділяли поміж себе будучу працю, а врешті рядами, в найбільшому порядку попили до Кафи.

Козацькі човни розділися на дві частини: одна зісталася на воді, щоб бути готовою стати проти турецьких кораблів, а друга трошка лівіше від Кафи пристала до берега. Сючасть вів сам Сагайдачний.

Тихо-тихо висіли козаки зі своїх чайок, зіставивши в них декілька молодих козаків для охорони, а самі посунули, що хвилі зупиняючися та прислухуючися до стін Кафи. Легенький вітрець прошумів сонними вітами, тополь. В місті запіяли кугути.. Десь далеко покричала сова.

Сагайдачний приказав одному куріно обійтися місто і приготуватися. А як тільки кошовий дастє знак — запалити стоги сена всякі, бутівлі — все що тільки може горіти, — щоби викликати перелік в місті та освітити його добре. (Д. 6.)

Польське населене втікає зі сіл і місточок до великих міст від цеї хвилини, як повстанці стали палити польські двері і фільварки.

Польське правительство вислало з Варшави до Східної Галичини сильні військові скріплення в цілі задавлення повстання Українців. Ці скріплення складаються із двох дивізій кінноти і піхоти.

У цілій Східній Галичині проголошено воєнний стан. У Львові заборонено уладжувати всякі віча і зібрання. Серед Українців переводять поновно масові арештовання.

—»—

Польське телеграфічне бюро подає слідучу вістку про повстання у Сх. Галичині, в якій, як звичайно, є повно брехні, однак таки поневолі і признання невдач польського війска: »Відділ польської кавалерії, висланий проти українських банд гайдамакуф, які напали з України на польську землю (що за безлична, правдиво польсько-шляхетська брехня.. Пр. Ред.) і нищили пільні збори та заливничі шляхи і дісталися аж під самий Львів, щоб запротестувати проти прилучення «всходній малопольські» до Польщі, зістав випертий назад; цей відділ однак польська армія не могла розбити.

Командант польського війська, капітан Ковнацький, дістався в полон гайдамакуф українських (з цого виходить, як польські рицери же «виперли назад» повстанців — Прим. Ред.) які палючи і рабуючи дісталися аж під сам Львів. Напад гайдамацьких банд на польську землю (!!!!!) викликав в цілій Польщі сильну критику правительства, яке не зарядило війських засобів остережності, щоби не допустити до подібного наїзду.

Помимо нападу банд гайдамацьких людность русинська оказує пораз венкшон хенць спулдзялія з владзамі польськім — (але тільки тоді, як те «владзе» будуть кияти ногами на сухій гиляці дадамо від себе іменем своїм

3) Дня 30/IX с. р. перевела польська жандармерія в тім селі другу ревізію за противиборчими відозами. Арештовано кількох парубків і двох 15 літніх студентів гімн. Арештованих побито.

4) Дня 8/X с. р. вимашерував на українські села пов. Стрий полк польської кавалерії в цілі здавлення „саботажу“ проти виборів. Арештовано в селі Конюхові пов. Стрий 2 людий, в селі Лукавиця пов. Стрий 10 людий а в Дащеві пов. Стрий 2 людий.

5) В селі Голуботові арештовано війта М. Дроня за те, що не хотів підписати виборчої лісти.

6) В Миколаєві над Дністром перевела польська жандармерія дня 10/10. с. р. трус у тамошнього пароха о. Володимира Федусевича. Відтак його ув'язнено і вивезено до Стрия — мимо за накликування селян до бойкотовання виборів.

7) В Тартакові коло Сокала староство арештовало 4 Українців за те, що зрезигнували з членства виборчої комісії. Арештованих відставлено до Сокала. Надто грозив комісар староста п. Шжановські, шибинецю.

8) В селі Уличнім пов. Дрогобич грозять жандарми, що в разі ухиленняся населення від виборів прийде польське військо і село розграблять.

9) В селі Обильниця пов. Рогатин арештовано Ілька Кубаревича за противиборчу агітацію.

10) Аби ще більше стероризувати український народ в напрямі участі в виборах завели воєвода львівський п. Грабовський і воєвода тарнопільський п. Ольпінські рескрипти з дати: Львів, 19 IX, 22 і з дати Тарнопіль, дня 30/IX 22, ч: 608/T на основі оголошення з дня 15. V. 1919 ч: 7856 Адм. і розпорядку міністерства справ внутрішніх з дня 14. V. — 1919, ч: 47 866 наглі суди.

11) На сесії війтів староства в Стрию загрозив комісар староства п. Згода, що як до суботи дня 30.

Кулинича зі Сільця за їх резигнацію кари в висоті по 200.000 мп.

17) В Болехівцях пов. Стрий наложенено на 6 „опірних“ Українців кару по 60.000 мп. (рішення з дня 26. IX 1922 Ч: 213.

18) На 3 „опірних“ членів виборчої комісії (Українців) з Волі Якубової, на 7 членів з громади Улично і на Василя Солецького з Тустанович наложила виб. комісія в Стрию кари по 60.000 мп.

19) Окр. виб. Комісія в Золочеві наложила на 10 Українців, членів виборчої комісії за резигнацію кари по 50.000 мп. (рішення 16.IX 1922 Ч: 1846.)

20) Окр. виб. комісія в Стрию наложила на трох Українців з села Томашівці пов. Калуш „за резигнацію“ кару по 200.000 мп. (рішення з дати Стрий, 28.IX 1922 Ч: 381.0. В. К.

21) Рішенням з дати, Стрий 18. IХ 1922 Ч: 2 329.0. В. К. наложено на о. Петра Патрило за „резигнацію“ кару в сумі 60.000 мп.

22) В селі Доростів, пов. Дрогобич виконано у Українців заняття рухомостій на заплачення кар за „резигнацію“ ще перед дорученнем карного присуду.

23) В Стрийщині польське військо кіннота і піхота з машиновими крісами, комісарем староства налітає на кожде село і силує сільських комісарів підписувати виборчі лісти. З селян стягають тяжкі контрибуції в збіжу і грошах.

24) Поляки вишукують собі кандидатів, яких східно-галицьке населення ніяк не хоче і при помочі військової сили і террору хотять силоміць її „вибрati“ в посли до сойму варшавського. Так прм. вози(ла)ть держ. польська поліція кандидата на посла Сидора Твердохліба і террором змушує селян до виборчої акції за ним, як це сталося в Жидачеві дня 29.IX ц. р.

25) Те саме діється в Коломийщині де польська влада висуває на посла Павла Лаврука з Іспаса.

нання доставою засобів, усуванням перешкод або в якийнебудь інший спосіб уділив помочі і кождий, хто порозумівся із виновником з гори, що до уділення помочі і попертя до сповнення злочину чи до участі в користі. (§ 5. пов. карного зак.) Львів, 19 вересня 1922.

Воєвода Грабовські

„Сумна правда“.

Під таким заголовком читаємо у „Слові Польськім“:

„Міністр Стечковські станув перед соймом з дефіцитом, який головно пояснювався витратами на військо і аprovізацію.

П. Міхальські в бюджетовім прелімінарі на біжучий рік очеркнув дефіцит на суму 130 міліярдів, але вже з гори було це передбачене, що він зросте протягом року в наслідок зміни цін і зростаючої дорожнечі.

П. міністр Ястшембські в своєму експозе передбачує дефіцит на 552 міліярди марок, дефіцит, на якого покриття має уряд тільки надію на позичку і то внутрішну, бо про закордонну в теперішній ситуації нема мови.

На марне пішла „даніна“ яка була великим тягарем для деяких кругів, тягарем осоложденим надією, що його понесенням в дійсності причинюється до реформи і оперта на здорових основах фінансової господарки держави. В нівець повернено акцію, яка змагала до стабілізації курсу польської марки; майже 2 треті засобів чужої валюти і девіз розплилося без сліду.

„Ціль освячує средства“

Польська преса передруковує за „Piast-ом“ таку відозву партії Thugut-a „Визволене“ до білоруських селян:

„Селяне, хочете мати автономію — голосуйте на нас. Хочете, що-

на з владзамі польськім — (але тільки тоді, як те «владзе» будуть кицати ногами на сухій гиляці — дадамо від себе іменем своїм і «людноєсці русінскій» — Прим. Ред.)

Із цих обох попередніх телеграм так і пробиває замір польського правительства весь рух представити перед світом яко більшевицький; Ляхи це роблять видимо із заміром щоб не допустити до вирішення справи Східної Галичини намагаючися настравити Європу маревом більшевизму; мовляв: дивіть, більшевики переходят явно цілою армією з України до Галичини.

Інші однак телеграми вказують ясно на це, що то є повстання українського селянства Східної Галичини. Одна із таких телеграм звучить:

Відень, 23. жовтня. — Зі Львова доносять, що бунт українського населення Східної Галичини проти польської влади приймає розміри отвертого повстання. Повстаючим рухом захоплена уся область від Тернополя до Гусятина.

Польський воєвода у Львові звернувся до Варшави з проханням прислати йому розряди кавалерії для боротьби з повстанцями.

Лицькі вибори у Східній Галичині.

1) Дня 21/IX с. р. приїхала до Журавна зі Стрия окрема поліція комісія і перевела ревізії у Др. ва за резигнацію членства в виборчій комісії кару в сумі по 200.000 мп. рика та Івана Паламара. Арештовано Івана Паламара і Славка Михайловича з Боянова. Івана Паламара закуто в кайдани і відставши до Стрия. Поліція шукала за

2) 20/IX с. р. прийшов до села ри вище від 20.000 мп. єще перед Вербіж п. Коломия сильніший від днем 29.IX 1922, як прм. діл явної і тайної піліції, який розділивши на гуртки по 4 поліцаї і ю наложила рішенням з дня 27.IX 2 тайні агенти перевели строгу ре- візію за противиборчими відозвами. 350 на Йосифа Милиця і Миколу

11) На сесії війтів староства в Стрию загрозив комісар староства п. Згода, що як до суботи дня 30. IX с. р. не будуть доставлені підписи членів виборчої комісії, то тогді буде на усіх наложена кара по 200.000 мп. Як би знова виборці не пішли до виборів то староство вишло на села карні військові експедиції.

12) На сесії війтів в Рогатині загрозив староста військовими карними експедиціями, наколиб виборці відмовлялися від участі в виборах.

13) І дійсно в виконання цих погроз закватеровано по селах польські війська. Так прм. закватеровано в Вербілівцях у о. Городецького 16 жовнірів і одного офіцера.

14) Українців, які резигнують з членства в виборчих комісіях накладають староства високі грошеві кари. Прм.: на учителя Гната Унятського з Унятич пов. Стрий наложила окр. виб. комісія за його резигнацію кару в висоті 200.000 мп. (рішення окр. виб. комісії з дати Стрий 28.IX 1922, ч: 454. о. В. К.). Характеристичне, що в тім рішенню пишеться ось що: В цілі безпроволочного стягнення на лежної гривні відноситься до староства в Дрогобичі з тим, що в разі дальшого протидержавного опору ужиється військової помочі а опірна громада одержить військо як залогу.

15) Рішенням з дати: Стрий, 29. IX 1922, ч: 47. О—В—К. наложила окр. виб. комісія в Стрию на о. Павла Джулінського з Перегінська, Зенона Патрія і Михайла Панько-

16) Польська ординація виборча з 28.VII 1922 знає найвищу кару в сумі 20.000 мп. новеля, якою за- ведено вищі кари обов'язує щойно

лено до Стрия. Поліція шукала за від 29.IX 1922. Мимо сего наложи- закликами до бойкотовання виборів. ли виборчі комісії на Українців ка-

шині де польська влада висувала на посла Павла Лаврука з Іспаса.

Галицькі відносини.

Наглі суди в східній Галичині.

Дня 28. IX. ср. на мурах Львова і в цілій Сх. Галичині з'явилися такі відозви на польській мові.

Відозва.

Останніми часами зайдли пожалування гідні випадки замахів, убийств, рабунків та інших родів бандитизму, а також випадки підпалу і злобного ушкодження чужої власності. То є вчинки нечисленних злобних і несовісних одиниць, котрі виступають в злочинний спосіб проти безпеки життя і майна своїх співгорожан або проти безпеки і цілості публичних засобів.

Перестерігається населення перед одиницями того роду, котрі загрожують безпеці життя і приватній владі. В добре зрозумілому власному інтересі і в цілі охорони свого життя і майна повинно населення співдіяти з владою і органами безпеки в цілі зловлення їх в руки справедливості, щоби положити кінець їх злочинній діяльності.

Звертається увагу, що оголошеннем з 15. мая 1919 ч. 7856 Адм. впроваджено на основі розпорядку мін. внутр. справ з 14. мая 1919 ч. 47866, виданого в порозумінню з мін. справедливості наглі суди за злочини убийства, рабунку підпалу і для предбачених в § 85. д. у. к. злочинів публичного насильства, поповнених злобним ушкодженням чужої влади. Той розпорядок зобов'язує до тепер без зміни.

Хто допуститься одного із тих злочинів буде поставлений перед наглій суд і буде покараний карою смерті.

Остерігається, що не тільки безпосередній виновник стається винним злочину, але також кождий, хто наказом, порадою, навчанням або похвалою викликав злочинний вчинок або спричинив його вико-

«Селяне, хочете мати автономію — голосуйте на нас. Хочете, щоби тут не було польського війська тільки ваша міліція — голосуйте на нас. Тут ваш край, і не повинен тут правити уряд з Варшави — лише ви самі повинні правити собою. Над вашим спинами не повинно бути ніякого польського війська! адже ви руські мужики і вам не треба ніякої армії, навіщож платити податки на військо? Ви повинні мати свою власну міліцію, яка пильнувала би ладу. Голосуйте на нас, то не будете платити стільки податків, що тепер і будете мати більше землі. Адже це ваша земля з діда прадіда. Ніякі колоністи не повинні наїзджати сюди. Не пускайте до себе польських хлопів. Голосуйте на нас, то ми зробимо вам те, щоби ні оден хлопані пан з Польщі не мав права купити у вас ані морга землі»...

Вибух динаміту в Станиславові.

Дня 26. вересня невідомі злочинці підложили динамітову бомбу під будинок українського «Сокола». Бомба експлодувала наслідком чого завалилася стіна, вилетіли вікна і двері. Експлозія була така сильна, що її було чути в цілому місті. Цей випадок викликав між населенням страшну паніку, тим більше, що кількох Українців дістало анатомів листи із погрозами, що всі українські domi вилетять у воздух.

З Бразилії.

Календар «Праці» вже розсилається. Якщо хто ще не замовив, а хотівби його мати, най спішить ся, бо наклад не великий.

Представник Галицької Республіки, проф. П. Карманський, дні 24. с. м. виїхав в сторону Доріон — Порт — А. Оліто — Куритиба. По залагодженню ору-

док в сих місцевостях дня 11. грудня виїзджає німецьким кораблем до Відня.

— « —
Ново-вибраний президент Республіки Др. А. Бернардес обняв свій уряд 15. с. м. витаний великою громадою народу.

— « —
Пишуть часописи бразилійські, що в Росії за один рік умерло 7 міліонів людей з голоду.

— « —
Після часописів з Белем довідуємося, що капелян закладу прокажених винайшов лікарство з рослин бразилійських на проказу. Пишуть, що тим ліком удалось йому вже многих вилічити.

Кінець шкільного року.

На дни 18. падолиста під предсідательством о. пароха М. Шкірпана, відбувся в школі на лінії Іваї іспит шкільної дітвори. Хоч в першій році науки — діти однак скористали зі школи, бо научились досить плавно читати по українськи та дещо з португальського. В рахунках зробили значний поступ. На задавані питання з рахунків відповідали сміло. Всіх записаних на початку шкільного року було 34 дітей, котрі за весь час учащали на науку аж до кінця року.

Учителювала п. Марія Савка.

— « —
Дня 21 падолиста збувся іспит шкільний, під проводом Д-ра І. Флеурі да Роша, на кольонії Жезуїно Маркондес.

В тій школі вже від 8 літ учителює п. Семен Кукуруза, котрий з посвяченням віддався тому званню. Діти добре приготовлені, відповідали на задавані питання сміло і розумово з усіх предметів подаваних так в українськім як і португальськім язиці.

З початком шкільного року вписалось 56 дітей а до іспиту приступило 45.

Се одинока школа федеральна, до котрої учащає найбільше чи-

лією Союза з додатком „Філія Українського Союза у Бразилії“.

2) Із вписового так само як і з місячних вкладок половина лишається на потреби філії а половина переходить до центральної каси Союза; для дорослих членів мужського пола вписове виносить 5\$000, місячна вкладка 1\$; для жінок та нелітніх суми ці зменшується на половину значить вписове на 2\$500, місячні вкладки на 500 рс.

3) Взивається просвітнію секцію Союза, щоб вона в порозумінні з філіями Союза в М. Маллєт і Дорізоні взяла в свої руки отворення укр. середньої школи вже в найближчім шкільнім році.

4) Головна Рада рішає зорганізувати в можливо найкоротшим часі Земельний Банк, на кооперативних началах в цілі достарчання землі нашим поселенцям та систематичної кольонізації.

5) Союз буде добувати для своїх членів насіння та інчи предмети в цілі піднесення хліборобства; технічне переведення цеї ухвали поручається діректорови п. Куцови.

6) В нарадах просвітніої секції Союза має брати участь також один *ad hoc* визначений член Головної Ради з рішаючим голосом.

7) Поручається просвітній секції Союза заняться негайно зорганізованням українського учительства у Бразилії.

8) В виду цього що „Праця“ являється органом Союза, Союз буде старатись з одної сторони про поширення її, а з другої про піднесення її, через зреформованне технічної сторони видавництва.

9) Головна Рада рішає негайно зареєструвати статут Союза.

10) Взивається просвітнію секцію Союза щоб вона подбала про заведення одноманітних підручників у всіх укр. школах у Бразилії; ген. секретареви п. Кобилянському поручається порозумітись з Проєктною Секцією в справі достарчання їх.

11) Головна Рада рішає негайно завести всі книги, членські легітимації, печатки і т. п.

На кінець мала місце широка

Замоцькій; виділові: п. Іван Занько, п. Ол. Шеремета і Петро Хома. Ревізійна комісія о. П. Процьків, п. Іларій Гловацький і п. Дмитро Лисий.

Ухвалено щоби виділ школіного Тов. ім. св. Володимира В. заряджував школою до кінця цего року.

Відспіванням „Ще не вмерла Україна“ закінчено збори, які викликали на присутніх незвичайне враження та велику охоту до праці.

В. М.

Збори в оселі Марцеліна.

Дня 30. жовтня відбулися конституючі збори в кольонії Марцеліна під призидією Григорія Тадри.

Перший забрав слово п. Павло Стареправо делегат на Марцеліну, котрий в короткій промові представив членам потребу Укр. Союза, а відтак прочитав допись учителя Куца і статут У. С.

Опісля забрав словом Григорій Тадра. В своїй бесіді представив членам цілий перебіг зборів в Дорізоні і просив присутніх щоби сми вже раз на всегда залишили непорозуміння, які коли небудь мали місце поміж ними та щоби бралися до праці над собою. — „Ми не маемо більше часу а ні місця на пусту балаканину, (сказав бесідник). Ми мусимо енергічно зратись до праці, всі разом, щоби піднести вже раз з того занепаду, в котрім ми переживаємо вже через 30 літ тут на чужині. А щоби ми могли се осягнути, ми мусимо зустрітись всі разом в одну велику громаду і працювати спільно з цілюю силою, підпомагати Укр. Союз морально і матеріально а за його директивою зможемо зійти до мети і виповнити задачу, котру сообі поставив Укр. Союз в Бразилії.

По укінченню промови Гр. Тадри, приступлено до засновання філії Укр. Союза в Бр., до котрого вписалось 29 членів, з поміж тих вибрано Виділ: голова Гриць Лішита; секр. Антін Саляк; заст. секр. Василь Верніцкий; касієр Мільонко Бойко; контрольори: Павло Стареправо, Іларій Гловацький, Іван Занько, Ол. Шеремета, Петро Хома, Іван Кобилянський, Іларій Гловацький, Дмитро Лисий.

Деб жid не жив — чи в Америці чи в Австралії, а за ним іде: „Коли я забуду тебе. Єрусалиме, хай забуде мене правиця твоя!.. Хай прилипне мій язик до піднебіння, коли я буду славословити когось, крім тебе“. Чи не йде за нами „Кріава Книга“? Чи не піде вона за нами „у дорогу століть“? Чи не піде за нами у туж дорогу трагедія галицької армії? Чи хто з наших скаже що то його не обходить? Шо крів

одно племя, де не було чоловіка нижчого, як два метри. Але досить було занести до того племені горілку й пранці, щоб воно вимерло до останнього чоловіка. На наших очах зникають в Північній Африці цілі племена так званих маврів. Вони зустрілися з культурними силами Франції, Італії і Єспанії. І ось їх дні життя пораховані. Час від часу вони підімають повстання, котре умисне викликають завойовники тих країв. В тих повстаннях ляже найживівша частина маврів, а решта упаде французам чи італіянам до ніг і буде на своїй рідній землі просити куска хліба!

Відпорність нації і можливість існування залежить від її свідомості. Коли кожен член нації знає, хто він є і що він є, то він не може зникнути безслідно. Свою свідомість він передає своїм нащадкам, ті своїм, і так далі йде в безкінечність, поки нація не стане на ноги. Розуміється, що сама свідомість будить мозок до думання; а мозок находить способи до борби.

От через те всі імперіалісти в першу чергу стаються вбити в народі свідомість, а тоді вже можна його повести, куди хочеш. Маємо: ірландці в Англії і бретонці у Франції є люди того самого кельтського племені.

Французы удається вбити національну свідомість бретонців, і ті тепер є одні з найвірніших пісів, що перегризають за Францію горло й рідній мамі.

Тим часом ірландці перегризали й перегризли не одно горло, але завше англійським імперіалістам.

Ріжниця видна і наука з того ясна; як для тих, хто бореться за національне визволення, так і для тих, хто убиває націю.

От через те ніоден лях, з якого він став не походив, не вимовить без дрожі слова Українць! Він знає, що це слово в його устах буде діпльомом на признання укр. народу, цілого в своїй великій масі. Rusin, то єо innego!

Як раз те саме діялось, діється й буде діяти по той бік Збруча: ні оден москалик не відважиться говорити серйозно про Україну. Малоросія!

Так воно було і так є зі сторони ворогів нашої національної ідеї. А як зі сторони? Чи є в нас та свідомість? Чи є та відпорність, якаб забезпечувала нам місце за столом всесвітнього бенкету? Смішно навіть питати, бо коли у нас є книжка, а в книжці записана наша історія, а історія нам каже про наши героїв, — чи можемо ми сумніватись у нашій відпорності?

Деб жid не жив — чи в Америці чи в Австралії, а за ним іде: „Коли я забуду тебе. Єрусалиме, хай забуде мене правиця твоя!.. Хай прилипне мій язик до піднебіння, коли я буду славословити когось, крім тебе“. Чи не йде за нами „Кріава Книга“? Чи не піде вона за нами „у дорогу століть“? Чи не піде за нами у туж дорогу трагедія галицької армії? Чи хто з наших скаже що то його не обходить? Шо крів

тів подаваних так в українським як і португальським язиці.

З початком шкільного року вписалось 56 дітей а до іспиту приступило 45.

Се одинока школа федеральна, до котрої учащає найбільше число українських дітей.

—»—

Дня 27. падолиста, збувся іспит дітворої шкільної, під предсідальством о. пароха М. Шкірпана лінії Нова Галісія.

Учителювала п. Юлія Грицишин, котра з правдивою посвятою працювала над дітворою, щоб як найлучше і найбільше їх виучити.

Овочі пильної праці видні були всім присутним родичам, бо діти гарно і ясно відповідали, на всі подавані предмети так в українській як і португальській бесіді.

В рахунковій задачі устно і на таблиці теж вивязались як найлучше.

Лобре також відповідали на питання з бразилійської історії і географії.

Тому то родичі дітей сим почиваються до правдивої вдячності учительці за її пильну працю.

Вісти з „Укр. Союза“

З'їзд Головної Ради „Українського Союза в Бразилії“.

Дня 20. жовтня с. р. відбувся в Мафрі перший з'їзд Головної Ради У. С. у Б. — Зі звітів надісланих поодинокими філіями Союза вийшло на яв, що Союз має вже біля 1000 членів; на жаль ще не всі делегати прислали свої звідомлення і через те годі було означити точне число.

Наради тревали цілий день; по широкій дискусії прийнято отсі постанови:

1) Назва кожної філії Союза звучить: Філія Українського Союза у Бразилії в... (тут приходить назва місцевості); однакож в надзвичайних случаях допускається уживання подвійної назви, значить назви Товариства, котре стало фі-

ручається порозумітись з Просвітною Секцією в справі достарчання їх.

11) Головна Рада рішає негайно завести всі книги, членські лігітици, печатки і т. п.

На кінець мала місце широка дискусія над можливістю та способами помочі голодуючій Україні: дискусія довела і в цілі слuchaю до конкретних постанов.

Так отже діяльність Союза розмірно дуже скоро наладжується і можна бути певним, що Союз в коротці стане тим, чим його рішив зробити дорізонський зізд.

Генеральний секретар У. С. у Б. С. В. Кобилянський.

Конституючі збори філії У. С. у Бр. в оселі М. Маллєт.

Дня 17. вересня 1922 р. відбулися конституючі збори філії У. С. у Б. в оселі М. Маллєт.

Збори отворив Всч. о. парох П. Процьків обяснюючи їх ціль та просячи о вибір президії.

Одноголосно став вибраний предсідателем Всч. о. Процьків. Секретарював п. В. Мартинець. Предсідатель подякував за честь і уділив голосу п. С. Кобилянському, котрий яко реферант обяснив присутнім ціль У. С. в Бр., його значіння і діяльність його філії. Представив болючі обставини на В. Україні та в Галичині і поставив питання присутнім чи бажають заснувати в Маллєт філію У. С. в Бр. на що всі з одушевленнем згодилися.

Вкінци, щобі діяльності філії Союза не перескаджати, подав реферант внесок щобі розвязати оба тут істнуючі товариства, іменно Тов. ім. Т. Шевченка і Тов. ім. св. Володимира В. що принято одноголосно.

Слідували внески членів, котрих вписалось 103, підписуючи кожний власноручно заяву, що совісно сповняти-ме свої обовязки зглядом філії Союза.

По вписі приступлено до вибору виділу філії У. С. в Бр. в слідуючім складі: голова п. Яким Шастало; заст. п. Іван Мойса; секрет. п. В. Мартинець; скарбник п. Андрій

дри, приступлено до засновання філії Укр. Союза в Бр., до котрого вписалось 29 членів, з поміж тих вибрано Виділ: голова Гриць Лішита; секр. Антін Саляк; заст. секр. Василь Верніцкий; касієр Мільонко Бойко; контрольори: Павло Староправо, Михайло Бичек, Василь Пачковський.

Комітет поставив собі за ціль взятися як найгорячіше до праці щобі як найскорше піднести сю філію.

Гр. Тадра.

Рошо Ройз.

Дня 5. XI. с. р. відбулися конституючі збори в Рошо Ройз під президентю Впр. о. Процькова. Після реферату п. Кобилянського, в якому була представлена ціль організації, зібрані рішили приступити до засновання філії У. С. в Бр. Відразу вписалось 52 членів.

Вибрано Виділ: голова Ілля Станкевич, заст. Андрій Цісюк; секр. Іван Мартиненко; скарбник Василь Скиба; виділові: Федір Лукач, Дм. Масний; контрольна комісія: Іван Гороховський, Корнило Матвійчук, Андрій Бігун.

I. Мартиненко, секр.

Сила традиції.

Допоки буде жити хоч оден вірменин на світі, наша національна справа не пропала.
(Заява вірменських борців турецькому урядові).

I.

Сила й відпорність усякої нації не є в її просторих землях ані в високому рості ані в широких плечах її членів. В сокільській пісні ми сіваемо, що „де сила, там воля витас“. Але то, так би сказати, до красного слівця сказано.

Колись мала сила значіння, бо колись боролися груди до груди. Тепер те минулося. Коли турки не хотіли дати висісти на березі Галіполі англійському військові, в 1917 році, то оден стріл заставив їх уступитися; одним влуччим стрілом з гармати англійський солдат зараз убив 268 турків! А певно, що коли би прийшлося взятися за барки, то може би найшлися і сотки турків, що оден на оден положили бого англійця, котрий потрапив убити зараз стільки людей.

В східній часті Аргентини єзуїти найшли

бе, Ерусалиме, хай забуде мене правиця твоя!... Хай прилине мій язик до піднебіння, коли я буду славословити когось, крім тебе". Чи не йде за нами „Крівава Книга"? Чи не піде вона за нами „у дорогу століть"? Чи не піде за нами у туж дорогу трагедія галицької армії? Чи хто з наших скаже, що то його не обходить? Що кров праведників, за рідний край пролита, вартувалася менше, як польська бляга? Смішно!

Можемо сміло сказати, що забуде того правиця Всешишного, хто забуде те, що ми пережили і переживаємо, як нація. Треба тільки довести до свідомості всі наші переживання. Такий довід покаже нам, хто є з нами, а хто проти нас, і відділити зерно від полови...

II.

Так: є велика сила в писаній історії, бо ту історію ми вчимо в школі, а зі школи вона йде в життя. Однаке існує інша історія, котру звуть учені традицією, себ то переданням.

Така історія не є так довговічна; але коли вона походить від людей сильних духом, котрі творили великі діла, то її історія — традиція не загубиться скоро; вона перейде століття і часом послужить за підставу для історії писаної.

Take диво, як історію — традицію і ми маємо! Крім історії писаної в ріжних частях нашої роздертої вітчизни, ми маємо в одній забутій часті історію переказану. Таку історію заховали українські козаки запорожці в Туреччині. Та ще й як заховали!

Як знаємо з історії писаної, Запорожська Січ була зруйнована й зліквідована в 1775 році. Велика частина запорожців вирвалася з під московської опіки і пішла під турецьке панування. Інчи знов поселилися в Австрії, в Банаті; але й ті довго там не залишились: пішли також до Турків. Турки дали їм дозвіл селитися, де хочу, і управлялися по своему. І козакам далеко вільніше жилось у бусурмена магометаніна, аніж під чоботом одновірних православних батюшок царів. Але царям дуже не до смаку була ота жива традиція вільності української і вони завше посилали своїх псів, щоб якось загавкати запорожців і перевести їх „до царя восточного православного“. І сталося, що навіть між запорожцями найшовся хрунь-запрданець, що поластився на царські рублики; в 1828 році кошовий запорожців в Туреччині, Осип Гладкий, зрадою перевів і віддав москалям тих козаків, що йому довірили свою „долю“.

За зраду Гладкого турки пімстилися на тих козаках, що лишилися в Туреччині: кіш знищено, запорожців розселено по ріжних місцях, щоб іх винародовити, самоуправу занесено. Минуло з того часу рівно 90 літ.

І ось перед нами примір, яка сила традиції!

(Далі буде).

Оголошення.

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖІ

До спродажи 20 алькірів доброї урожайної землі, на якій є підсстатком здорової води, два пайори. Земля при трахтовій дозрії на лінії "Шапада" 8 кл. від містечка Іваї. Ціна приступна.

Інтересовані зволять ласкати зголоситись до властителя: Basilio Dvorianup, Ivahy Parana 47—50.

До Вп. П. Купців!

Поручаю всім знаменитий атрамент — марка *Tucano*, який продаю по знижений ціні, а саме:

Звичайна шкільна фляшочка	\$200 р.
Більша "	\$500 р.
Чверть літри	1\$500 р.
Пів "	2\$500 р.
Літра	4\$500 р.
Атрамент сухий (в порошках) на одну літру (<i>Tucano</i>)	3\$500
" " " (<i>Escolar</i>)	2\$000

По тій ціні продається тільки пп. купцямі Висилка на кошти покупців. Слати грош наперед, або разом з замовленнем; в протиному разі не висилдається.

Адреса. *Nicolau Gadomsky*, Rua 24 de Maio, 39. — Curitiba.

ВЕВАМ АС СЕРВЕЯС ДА

CAIXA
POSTAL
246.

TELE-
PHONE
454.

ATLANTICA

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСТЬ ПРОДУКТА
ПИВОВАРНІ АТЛЯНТИКИ Т. А. (ул.
Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитіка, Гамбурго, Куритиба, Парапаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОЗИ: з Пітрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибране насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найкращі і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополі в домі в. М. Ісаеві

Найбільший скlep
ВАСИЛЯ ВОЙТОВИЧА
у Прудентополі

Містить усякі найпотрібніші знаряддя господарські — рільничі, як також ріжного роду матерій, від найдавніших до найдорожчих: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коти, полотна, хустки, стяжки, капелюхи соломяні пітки до шита, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, парфуми, парфумоване мило, скло, начине кухонне, залізо, машини до шита, порох, шріт, футети, славна паста «Фаворіта», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки країні і заграниці.

На складі завсідги: хміль, олій до фарб, сувічки стеаринові, а подостатком муки найкращих марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, рож, цукор, фарина кукурузяна і мандікова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індії.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукта колонійні.

Wasilio Woitowycz

Prudentopolis Parana

На позичку Нац. Оборони зложили, або жертвували:

(Суми низші 10\$000 вважається жертвами)

(Дальше).

ДОРІЗОН.

По 100\$000: о. Омелян Ананевич, Антін Фірман, Микита Булик, José Kaled, Макс. Шафранський, Антін Трач,

по 50\$000: Стефан Редьквя, Дмитро Бузько, Стефан Бузько (син), Семен Деревянний, Тадей Лопух, Кооператива «Progresso» в Дорізоні, Федір Ханейко,

Михайло Іванчишин 40\$000

По 30\$000: Володимир Климчук, Яким Мандзіроха,

Микола Білик (Тимків) 25\$000

Катерина Блей (з Куритиби) 23\$000

По 20\$000: Іван Настасюк, Григор. Марценюк, Олекса Гарасимів, Стефан Бузько, Олекса Сидор, Панас Пастух, Іван Хрунь, Стефан Швайда, Никита Васильків, Трофим Кучма, Володим. Мандзіроха, Іван Іванчишин, Григор. Кучинський, Сенько Лахман, Яким Мандзіроха, Микола Стельмащук, Андр. Шпак, М. Андрушко, Augusto Canto, João Baptista Cavalim — Iratí, Гавр. Гупаловський.

По 15\$000 Іван Шпичак, Мих. Водоніс, Микола Гарматюк.

По 10\$000 Ернест Блей з Куритиби, Вас. Хрунь, Йосиф Лопатюк, Мих. Томків, Микола Білик, Семен Водоніс, Adalberto Carvalho de Araujo, Настя Хрунь, Дмитро Хрунь, Осип Водоніс, Микола Мотика, Микола Бойко, Демко Бабірецький, Antoni Sapalski, Дмитро Кмита, Мих. Ройко (Вера Гварані), Семен Мілик, Стеф. Краснік, Іван Цюкайло, Іван Ханейко Лука Ханейко, Іван Павлина, Мих. Яцків, Микола Лучка, Томко Неделя, Мих. Неделя, Ілля Шийка, Андрій Борщ, Петро Пастух, Луць Святій, Пилип Франків, Клим Ковальчук, Андрій Фірман, Степан Субенко, Йосиф Калінський, Микола Пастух, Іван Сушко, Яким Піндик, Григор. Копко, Мих. Іваннішин, Павло Сидір, (Олексів), Андр. Лукач, Сафат Готра, Григор. Андрушко, Данило Поліщук, Іван Куліч, Стеф. Гарматюк, Антін Ногаролі, Тома Музика, Іван Говик, Мих. Залуский, Мих. Ксенюк Григор. Пастух, Мих. Бак, Мирон Мошко, Василь Дума, Андрій Грицай, Андр. Савицький, Дмитро Романишин, Володим. Беднарчук, Андр. Козар, Антін Борщ, Мих. Пігурский, Матвій Шафранський, Петро Бузько, Іван Бузько, Іван Щуйка, Петро Сорока, Григор. Солучак, Стах Сидір, Юстина Валігуря, Гри-

Мартинець, Наталія Мартинець, Ів. Занько, Микола Потоцький, Ів. Кінаш, Мих. Іловайський, Юстина Залуська, Ольга Шеремета, Стеф. Барчишин, Йос. Чарній, Олекса Чорній, Петро Сумік, Мих. Бринь, Марко Скиба, Петро Міджа, Василь Козлінський, Вас. Адада, Теодор Міджа, Іллярій Міджа, Петро Потоцький, Вас. Сава, Теодор Потоцький, Савка Делик, Мих. Поворозник, Тита Пікель, Микола Баковський, Максим Попович, Ів. Скиба, Павло Круковський, Петро Слівінський, Дмитро Вітик,

ЖЕРТВУВАЛИ По 5\$000: Максим Бідєцький, Анна Хома, Войтіх Пенкаль, Іллярій Михайлишин, Йос. Ратушняк, Ів. Лаба, Антін Білик,

По 2\$000: Анна Поліжко, Вас. Морозовський, Анна Строцька, Софія Пікель, Гаврило Заяць.

По 1\$000: Катерина Міджа.

Разом 1.301\$000.

БАРАФЕЯ

По 50\$000: Левко Цух, Теодор Сусла, Григ. Цух, Григ. Річицький, Дмитро Долинний 20\$000:

По 10\$000: Петро Долинний, Григор. Перейміда, Ів. Чайковський, Григ. Фед'ків Цух, Григор. Іранка, Вас. Ділявський, Данило Цух, Вас. Колібаба, Павло Цух, Вас. Деревляний, Семко Кащук.

По 5\$000: Юрко Балої, Григор. Томків Іван Новаківський.

Разом: 345\$000.

КАРАЗІНЬО

Кооператива «Світло» 500\$000

Захар Повідайко 110\$000

По 100\$000: Валентин Куц, Дмитро Грубий, Григор. Андреїв

По 50\$000: Гнат Ковалюк, Вас. Безплюк, Андр. Багнюк, Іван Повідайко, Франко Андреїв, Петро Повідайко, Олекса Безплюк

Григор. Шевчук 40\$000

По 30\$000: Мих. Васильковський, Панько Цюник, Ілько Яворівський Ілько Ковалюк.

По 20\$000: Петро Порохняк, Іван Стоцький, Онуфрій Біленький, Андрій Ульчак, Мих. Гупаловський, Микола Михайлишин, Федір Яворівський

Степан Ксенюк 15\$000

По 10\$000: Іван Женецький, Микола Біленький, Степан Мриглот, Іван Яворівський, Мих. Біленький, Гаврило Женецький, Мих. Багнюк, Федір Пасєвич (стар.), Софія Пасєвич, Дмитро Татара, Пилип Цюник, Микола Максимів, Яків Качка, Стефан Чупернатий, Василь Ковалюк, Іван Цюник, Іван Яремчук, Іван Андреїв, Микола Ульчак, Павлина Андреїв, Дмитро Ульчак, Петро Гупаловський, Іван Шастало, Павло Бу-

Atlantica

Imitana

Critibana — Porter

**УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Костя Одрецького
в АНТОНІО РЕБОУСАС — ПА-
РАНА.**

Один з найбільших і найстар-
ших скlepів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари ріжнородні — яких
справді хто забажає — фазенда; зелізо;
знаряди домашні, кухонні, і усе, що по-
трібне до ужитку домашнього і рільни-
чого.

**НАПИТКИ РІЖНОРОДНІ. — СКУПО-
ВУЮ ГЕРВУ.**

На складі: кава, цукор, усі сложивчі
товари. Капелюхи, стрільні артикули, ок-
раси зі золота як: брошки, перстні, лан-
цушки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете
вдоволені.

Konstantino Odrecksu.

Antonio Rebouças — Paraná.

Сухі дріжджі Атлантики є найкращі і
економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у
Прудентополі в домі п. М. Козловського.

**УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС**

Поручаємо наш ново-створений скlep, в
котрі мож набути всого — добрі і тане
Маємо всякі матерії, капелюхи, убрани
готові, пали парасолі, як також всякого
рода залізя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернатах
мелену і все, що тільки забажаєте.

**Ціни умірковані і продається все танше
як у інших торговлях.**

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі
продукта кольоніяльні.

Памятайте, що вже раз треба поняти
сей великий кліч: «СВІЙ ДО СВОГО!»

З глубоким поважанням

Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на лістах військових,
а раді-би себе звільнити від війска повинні
заздалегідь виробити звільнене. Час на се-
входить до 15. листопада. З тими рекі-
рементами удавайтесь до п. В. Лопатюка
Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер
увільнить. Представте свої причини, та не
відкладайте. Ідіть до Українця бо нині кліч:
«Свій до свого з всіми потребами!»

ПОСДАС НА СКЛАДІ ВСЕ, що ВХОДИТЬ В Т. з. Sescos e Molhados
а іменно: ріжнородні якості полотна, фланенти і армаріньос,
хустки, кови, капелюхи, каземіри, готові убрани, начиня кухонні,
рільничі знаряддя, всілякі обувя так для музин як для женщин,
різкі речі з римарських і ковалських виробів. Має також все на
складі найкращі марки, муку, каву, цукор, сіль, перець, нафту,
сирники і преріжана всячина.
Ріжні напитки, почавши від таної, але міцної
горівки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю
все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто памятають на
кліч: «Свій до свого!» Тому не оминайте свого котрий Нераз 3

ALFREDO SCENYER
Estação de Caniçal

col. Antonio Olypto,

**НАЙЛУЧШЕ ПИВО
ВИРОБЛЯЄ
*Cervejaria „Cruzeiro“***

Подається до відома, що
купується також ячмінь.

Curityba — Paraná c. p. 180

В. Кун і Син.

Іпранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій скlep при фабриці кан-
фішкових, купую всякі промислові крае-
ві, продаж гуртовий і детайлічний.

W. Kuhn & Filho,
Guajuvira Paraná

Печатня об. Василіян в Прудентополі.

Козар, Антін Борщ, Мих. Глурский, Мат-
вій Шафранський, Петро Бузько, Іван Бузь-
ко, Іван Щуйка, Петро Сорока, Григор. Солучак, Стас Сидір, Юстина Валігуря, Гри-
гор. Ваврук, Трохим Прохира, Гавриїл Ку-
харек, Антін Каракоч, Андрій Івашишин, Павло Чорній, Йосиф Водоніс, Стас Мар-
цінюк, Іван Дозорець, Іван Гарматюк, Гнат Жолудок, Василь Дмуховський, Мих. Тучек,
Мих. Краснік, Адам Коваль, Захар Костюк, Теодор Дмуховський, Андр. Мурин, Семен
Василіків, Francisco Soares (Куритиба), Guilherme Zornig (Куритиба), Калістрон
Ваврук, Celso Carvalho de Araujo Сетче-
jaria Adriatica — Ponta Grossa, Микола
Михайлів, Angelo Conci — Ponta Grossa,
Теодор Ханейко, Гарасим Кіт, Павло Шпак,
Тодозій Мілик, Вартолом. Пісецький, Мико-
ла Тарасюк, Данило Тарасюк, Андр. Тарасюк:
ЖЕРТВУВАЛИ:

По 6\$000: Йосиф Ільчишин, Гнат Вовк.

По 5\$000: Стас Сенюк, Григор. Шпичак,
Мих. Поліщук, Софон Стельмашук, Мико-
ла Редька, Гнат Вовк, Прокіп Білик, Федъ
Рибчук, Павло Пиріжок, Павло Чорнбай,
Володим. Ксенюк, Петро Поліщук, Іван Доб-
ровольський,

По 4\$000: Мих. Мандзіроха, Мих. Лах-
ман.

По 2\$000: Іван Пиріжок, Микола Остапів,
Семко Марціс, Марцін Дума, Марія Ш-
сецька, Настя Хрунь, Іван Новіцкий, Гри-
гор. Левчишин, Іван Куліч, Ілля Костюк,

По 1\$500: Іван Бараповський, Дмитро
Гроховський,

Іван Гель 1\$300

По 1\$000: Семен Огороднік, Меланія Хрунь,
Марія Хрунь, Гавр. Маїк, Петро Вавruk,
Стефан Божик, Кость Поліщук, Григор. І-
вашишин, Анна Мойсей, Стеф. Худик, Пав.
Дубський, Єва Сидір, Микола Білик, Сем.
Водоніс

Никола Гембарський 600

Разом: 2.732\$900 — Передано 2.737\$900

МАРЕШАЛЬ МАЛЛЄТ.

Впр. О. Петро Процьків 100\$000

По 50\$000 Олекса Шеремета, Андр. Ко-
зань, Григор. Бойко Ів. Мойса, Юрко Ку-
рик,

По 40\$000 Андрей Замощький, Яків Бор-
дун.

Микола Павлишин 30\$000

По 20\$000: Теодор Хома, Кирило Любий
Олександра Слівінська, Катерина Шереме-
та, Микола Гринєвич, Петро Гринєвич, Силь-
вестер Скиба, Якім Шастало, Петро Хома,
Мих. Сава, Іван Марціс, Мих. Мойсіа, Гри-
гор. Яцишин, Мих. Гринєвич.

По 15\$000 Онуфрій Кравець, Іван Ада-
да, Микита Березовський,

По 10\$000: Теодор Івацік, Марія За-
мощька Ів. Сидорович, Ів. Поліжко, Йосиф
Поліжко, Мих. Герман, Григор. Барчишин,
Мих. Марусин, Остап Черньовський, Дани-
ло Сембай, Григор. Красавак, Андр. Кінаш,
Стеф. Маркевич, Яків Льорик, Григор. Са-
ламаха, Параскевія Саламаха, Володимир

пернатий, Василь Ковалюк, Іван. Щака,
Іван Яремчук, Іван Андріїв, Микола Уль-
чак, Павлина Андріїв, Дмитро Ульчак, Пет-
ро Гупаловський, Іван Шастало, Павло Бу-
бела, Василь Шевчук

Разом: 1.825\$000

В ПОРТО УНІОУ:

Петро Мазуришин 100\$000 (жертва),
По 50\$000 Любий Андрій, Кучма Іван,
Сосновська Анна,

По 20\$000 Куріца Іван, Гуневич Олекса,
Головатий І., Сосновський І., Сосновський Ст.
Головатий Сем., Піхурський Пр., Чайковсь-
кий Мих. Куріца І., Кусяк П., Савчук П.

По 10\$000 Лобас Дмитро, Кливець Про-
віц, Яворський Василь, Литвинський Василь
Спачинський Семен, Антоніо Мело.

Разом 520\$000.

АНТОНІО КАНДІДО.

Укр. Товар. ім. Т. Шевченка (зібрані п.
О. Шараварою на «Укр. День») 140\$: (жертва)

Зібрані п. С. Кобилянським 40\$000 (ж.)

По 20\$000: Іван Банах, Григор. Слобода,
Стеф. Кобилянський,

Іван Флейтух 15\$000.

По 10\$000: Теодор Колодка, Мих. Іванків
Микола Терещка, Микола Метельський, Пет-
ро Слобода, Бартко Свірський (ж.) Іван Іван-
ків, (ж.). Іван Банах, Дорофей Когут, Іль-
ко Терещка, Антін Флейтух, Іван Олійник,
Олекса Шарапара, Василь Комницький, Сем-
во Банах, Іван Слобода, Павло Пухайло,
Максим Флісак, Софія Цюкайло, Марія
Шкварок, Павло Флісак, Мих. Свірський,
Григор. Флісак.

По 5\$000: Пилип Терещка, Вас. Кривий
Софія Терещка, Петро Крицький, Мих. Три-
гук, Яків Лисий, Матвій Лисий, Вас. Хома
Микола Томків, Мацько Бальбуза, Тимко
Головка, Стас Литвинський 2\$000.

Разом 542\$000

ЛЕГРУ.

Симон Ксьонжек 40\$000:

По 20\$000: Вас. Зварич. Дм. Кушпіль,
Вас. Ямнюк, Мих. Тригук,

По 10\$000: Микола Скібінський, Прокіп
Ропухна, Стеф. Водяний, Albino Texeira,
Микита Солодкий, Макс. Заставний, Григор.
Мула, Вас. Преведа, Григор. Олейнюк, Юр-
ко Томків, Олекса Преведа, Павло Солод-
кий, Antonio Melo.

Разом: 250\$000

НОВА ГАЛІСІЯ.

Іван Вілинський 30\$000

По 20\$000: Йос. Білинський, Данило Фе-
дишин, Стеф. Жуковський

По 10\$000: Якім Котвицький, Григор.
Козак, Григор. Котвицький, Прокіп Дмеліда.

Разом: 130\$000. Передано 135\$000

(Далі буде)